

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 23 Mart 2023
Sayı 3973

21.03.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de artan suç oranları şehir güvenliğini ve kültürünü olumsuz yönde etkileyen tehditlerin başında gelmektedir. Şehirde yaşayanların, ortak paydada buluşmasıyla üretilen ekonomik ve kültürel değerler, artan suç unsuruyla çözülmeye başlamaktadır. Uluslararası Organize Suça Karşı Küresel İnisiyatif tarafından yayınlanan 2021 Küresel Organize Suç Endeksi’nde, Türkiye 10 üzerinden 6.89 puanla 193 ülke içinde 12’nci sıraya, Avrupa’da ise bir numaraya yükselmiştir. Ülkemizde şehir kültürünü ve güvenliği tehdit eden sürecin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması için, Anayasa’nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104 ve 105. Maddesi uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İSMA
Mürol Acan
Muğla Mu.

Şenol Tanrıku
İst Mu

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
CHP Eskişehir Milletvekili

İ. Süllü

Nurhayat Abdurrahman
Bursa Mu

Tahsin TAZHAN
Kocaeli Mu.

Servet ÜNSAL
Ankara Mu

Özcan Pınar
İzmir Mu.

Burhanettin Övünç
Adana Mu

Kadir Durmaz
Tokat Mu

SİBEL ÖZDEMİR
İSTANBUL MU.

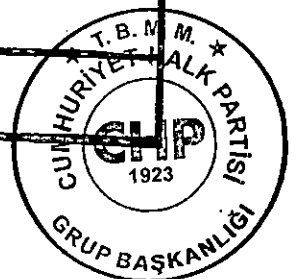
Levent GÖK
Ankara Mu

Kemal Zeybek
Samsun Mu

Caner GÜÇLER
Tekirdağ Mu.

573

[illegible]

GEREKÇE

Şehir kültürü; şehirlilerin, ortak bir paydada buluşarak üretilen ekonomik ve kültürel değerlerin oluşum sürecinde ortaya çıkar. Şehir kültürü, farklı gelenek ve göreneklerden, kültürlerden gelen kişilerin, bireysel hak ve sorumluluklarının bilincine vararak, yaşadıkları kente özgün kurallar çerçevesinde geliştirdiği birlikte yaşama kültürüdür. Tarihsel değerler, nitelikli göç, eğitim ve üretimin, kentte yaşayanlarla etkileşimi, bu kültürün oluşumunu sağlamaktadır. Oluşan kent kültürünün kuşaklar boyu sağlıklı şekilde aktarılması, suç unsurunun düşük olduğu, güvenin ve huzurun sürdüğü şehirlerde olanaklıdır.

Yaşama hakkı ile temel hak ve özgürlüklere sahip olmak ve bunları etkin bir şekilde kullanmak, ancak güvenli şehirlerde mümkündür. Şehirlerde sosyal, kültürel, ekonomik ve mekânsal özellikleri ile değişkenlik arz eden kentsel suç kavramı, şehirde yaşayan bireylerin huzur ve mutlulukları açısından tehdit unsuru oluşturmaktadır. Bu tehdit unsurunun ortadan kaldırılması için şehrin tüm bileşenlerine önemli sorumluluklar düşmektedir.

Şehirlerde suçu önlemek, suçla mücadele etmek ve güvenliği sağlamak merkezi yönetimlerin ana sorumluluğunda, yerel yönetimlerle iş birliğiyle gerçekleştirilmelidir. Bu iş birliği başta siyasi olmak üzere, farklı sebeplerle oluşturulamadığında suç ve asayiş önemli bir sorun haline gelmektedir. Türkiye, Uluslararası Organize Suça Karşı Küresel İnisiyatif tarafından yayınlanan 2021 Küresel Organize Suç Endeksi'nde 193 ülke içinde 12'nci sıraya, Avrupa'da ise bir numaraya yükselmiştir. Yayınlanan raporda, Türkiye'nin uyuşturucu ve insan kaçakçılığı ile göçmen ve akaryakıt kaçakçılığından elde edilen yasadışı gelirler de dahil olmak üzere önemli kara para aklama riskleriyle karşı karşıya olduğu vurgulanmaktadır. Diğer yandan merkezi hükümetin başta yanlış ekonomi politikaları sebebiyle yaşanan yoksullaşma, toplumsal çöküşe bağlı olarak suç ve suç eğilimini arttırmaktadır.

Dünyanın önde gelen araştırma şirketi Numbeo'nun her yıl açıkladığı, ülke ve şehirlerin suç oranları ve güncel yaşam kalitesi endeksi gibi, diğer olaylar ile ilgili verileri baz alarak oluşturduğu Güncel Güvenlik Endeksi 2022'ye göre, listeye Türkiye'den giren 6 şehir arasında güvenlik endeksi en yüksek şehir 83.81 puan ile Eskişehir ilk sırada yer alırken, 2023 yılı endeksinde Türkiye'den giren tek şehir, 10. sırada yer alan Eskişehir olmuştur. Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen'in 24 yıldır huzurlu ve güvenli bir şehir için, gerçekleştirdiği çalışmalarla tüm dünyaya örnek gösterilen bir şehir haline gelmiştir.

Eskişehir'in örnek gösterilmesinde en büyük etken, şehri, bir okul olarak gören anlayışla şehre gelenleri şehirleştirme yönünde ortak paydalarda buluşturacak kentsel mekân planlamaların başarıyla uygulandığı, ayrışmaların en aza indirgendiği, herkesin kendini şehrin bir parçası görebileceği yerel yönetim politikalarının uygulanmasıdır.

Ancak, Eskişehir'de yerel yönetimlerin tüm bu çabasına karşın, merkezi yönetimin yanlış politikaları ile sosyoekonomik ve kültürel yozlaşma sonucu ortaya çıkan toplumsal çöküntü, suç oranlarının artışında etkili olmaktadır. Bu süreç, son yıllarda Türkiye'nin tüm şehirlerinde vahim tabloların ortaya çıkmasına yol açmakta olup; ne yazık ki Türkiye'nin en güvenli şehri olan ve dünya güvenli şehir sıralamasında yer alan tek şehir olan Eskişehir'i de etkilemeye başlamıştır. Daha önceleri şehirde görülmeyen kadın cinayetleri başta olmak üzere, cinayet, silahlı çatışma, uyuşturucu Eskişehir'de önemli bir asayiş sorunu haline gelmek üzeredir. Artan güvenlik sorunun çözülmesi için, sorunun kökeninde yatan toplumsal çöküntünün nedenlerinin saptanması gerektiği kadar, eğitsel alanda yapılması gerekenlerin belirlenmesinden, bireysel silahlanmanın önlenmesine; kolluk güçlerinin çalışma düzenine ve yasal düzenlemelere dek çok yönlü boyutları ile irdelenerek acilen önlem alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye'de artan suç oranlarının şehir kültürü ve güvenliğine etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması, şehirlerde huzur ve güvenliğin sağlanması, suçun önlenmesi için Anayasa'nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddesi uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

